

VaderKracht Centraal - Special (1):

‘De wachtende Vader’

Maart 2023

Versie 24-03-2023

© Bob de Raadt

Freelance Contextueel Maatschappelijk Werker – Methodisch Ouderbegeleider – Pastoraal counselor - lid Connect2Grow > Connect2Fathers/Fathers4Fathers – Auteur/boekenrecensent – Assistent onderzoek Verloskunde-Gynaecologie Erasmus MC Sophia – Gastdocent Erasmus MC Academie – ROTTERDAM – blogger voor vakbond CGMV.

www.bobderaadt.nl

@ bobderaadt@live.nl

<https://www.youtube.com/channel/UC1XmtqO6KlofGRFNlqNakQ>

De wachtende Vader (door Gerrit van Dijke¹)

Versie 24-03-2023

Lukas 15:11-32 (gelijkenis van de verloren zoon)

De gelijkenis van de *'verloren zoon'* is de parel en de kroon van alle gelijkenissen.

Het is misschien wel de meest vertelde, de meest besproken, en de meest bekende gelijkenis die de Heer Jezus ons heeft verteld.

Tegelijkertijd is het als een kostbare diamant – telkens wanneer je deze tegen het licht houdt, zie je weer nieuwe kleuren en ontdek je weer nieuwe dingen.

Feitelijk gaat het helemaal niet zozeer om een 'verloren' zoon – de monnik die dit boven de gelijkenis geschreven heeft, die heeft het zelf niet ten volle begrepen.

Ten diepste is het de gelijkenis van *'de wachtende Vader'*.

In Lukas 15:1-32 zien we een drieluik aan gelijkenissen als antwoord van Jezus op de beschuldigingen van de Farizeeën.

De Heer Jezus wordt door de Schriftgeleerden en Farizeeën beschuldigd dat Hij omgaat en eet met zondaren.

De keurige nette religieuze kerkmensen uit Zijn tijd hadden geen omgang met mensen die minder strak naar de wet leefden, laat staan met mensen die zonder God leefden.

Zij veroordeelden de wereld om hen heen als zondig, en de norm was eenvoudig: daar blijf je uit de buurt!

Feitelijk is er in die paar duizend jaar van toen naar nu niets veranderd.

Er is nog altijd een religieuze samenleving – mensen die zichzelf christenen noemen – die een keurige kerkelijke levensstijl hebben, en die zich volkomen weghouden van de wereld waarin zij leven en geplaatst zijn.

Zij leren hun kinderen zelfs om uit de wereld weg te blijven, als was alles goddeloos.

Zij hebben doorgaans ook hun eigen scholen, want contact met de wereld is besmettelijk.

En op zaterdag de straat op gaan om te evangeliseren?

Om de mensen op het dorp of in de stad de heerlijke boodschap van verlossing te brengen?

Om te eten met zondaren?

Nee, je gaat alle omgang met die zondige wereld uit de weg, toch?

En Jezus? Ja, Jezus draait het om hé?

Jezus gaat nu juist de omgang met al die religieuze mensen uit weg en zoekt wat verloren is.

---

¹ Met aanvullende informatie door Bob de Raadt (illustraties, voetnoten, referenties)

En dan gaat Jezus hier in Lukas 15 als antwoord op de beschuldiging van de Farizeeën een drietal gelijkenissen vertellen.

Een drieluik waar de hele Drie-eenheid van God in naar voren komt.

- Het weggelopen schaap.
- De verloren penning.
- De verloren zoon.

De Herder die op zoek gaat naar het verloren schaap is Jezus Zelf.

De vrouw die op zoek is naar de verloren penning is een beeld van de Heilige Geest.

De vader die op de uitkijk staat naar de weggelopen zoon is God de Vader.

3 Belangrijke punten van aandacht in de gelijkenis van de 'verloren' zoon:

- De weggelopen zoon
- De thuisgebleven zoon
- De wachtende Vader

1 – De weggelopen zoon

De Heer Jezus vertelt feitelijk een heel schokkende gelijkenis.

Een jonge man die het thuis wel gezien heeft.

Tot een bepaalde leeftijd was alles goed.

Opgegroeid met zijn broer had hij een prima jeugd.

En zoals in elk gezin is er een bepaalde regelgeving waar je in opgevoed wordt en waar je naar moet leven.

Maar de beide broers worden ouder en dan komt er toch een verschil naar voren.

Zij hebben beiden een totaal verschillend karakter.

- De ene jongen ziet een andere wereld om zich heen en wil in alles vrij zijn.

Hij heeft moeite met regels en gezag en wil vooral zelf de Vader zijn.

Hij wil zijn eigen leven leiden.

Het is een jongen die altijd voor problemen zorgt in het gezin en altijd de grenzen opzoekt.

Liefst net over de grenzen heen.

- De andere broer heeft een veel makkelijker karakter in het gezin.

Hij doet wat Vader zegt.

Hij kleurt altijd keurig binnen de lijntjes.

Het is een fijne knul in een gezin – je hebt er niet zo'n omkijken naar.

En dan komt daar onherroepelijk het moment dat het fout gaat.

De brnieschopper in het gezin houdt het voor gezien.

De wereld trekt en hij neemt een rigoureuus en definitief besluit.

Maar voordat hij weggaat moet er nog wel iets gebeuren.

Thuis is het leven van kinderen een gratis leven.

Vader en moeder zorgen dat er altijd brood op de plank is.

Maar in de wereld is het altijd 'voor wat, hoort wat.'

Het leven is duur.

En de zoon die weg wil beseft heel goed dat hij zonder geld niet ver zal komen.

Dus vraagt hij aan vader om zijn deel van de erfenis.

En dit gaat diep.

- Ten eerste zegt hij feitelijk tegen zijn vader:
'Pap, wat zou het fijn zijn als jij dood was.'

Als jij nu eens gewoon doodgaat, dan heb ik én mijn geld, én mijn vrijheid.

Dit moet voor de Vader een zielsdiepe pijn geweest zijn.

Dezelfde pijn die God gevoeld heeft toen de mens in het paradijs 'zelf God wilde zijn'.

- Ten tweede betekende dit ook voor de vader, dat hij zijn bedrijf en alles wat hij had moest verkopen om het erfdeel van deze jongen vrij te maken.

Dus wat laat deze jongen een misère achter wanneer hij de wijde wereld intrekt.

De zoon die weggaat heeft feitelijk alleen interesse in wat de vader te geven heeft, namelijk, de erfenis, maar is totaal niet geïnteresseerd in de Vader Zelf.

Hij heeft geen interesse in 'Wie zijn Vader is'.

Wij lezen graag over de thuiskomst van deze zoon, over de vergeving door Vader, dat alles weer goed is, maar alleen wanneer wij onder ogen durven zien wat het betekent om je thuis te verlaten, kunnen wij volledig begrijpen wat het betekent om naar huis terug te keren.

De achtergrond van het terugvinden is het verliezen.

Feit is dat de zoon vertrok, lang voordat hij omkeert en teruggaat.

Het is een hardvochtige verwerping van het Vaderhuis waarin de zoon was geboren en opgegroeid.

Het verlaten van het Vaderhuis is een ontkenning van de geestelijke werkelijkheid dat wij met elke vezel van ons bestaan aan God toebehoren; dat onze namen in Zijn handpalmen gegrift staan en dat wij veilig zijn in de schaduw van de Allerhoogste.

Het huis verlaten, dat is de waarheid loochenen dat God ons in het verborgene heeft gemaakt, ons in de diepte van de aarde heeft gewrocht, ons in de moederschoot geweven heeft'.

Thuis, dat is het centrum van ons wezen, waar wij de stem kunnen horen die zegt: *'Jij bent Mijn geliefde zoon, in welke Ik Mijn welbehagen heb.'*²

Dat is dezelfde stem die de eerste Adam tot leven riep; dezelfde stem die tot Jezus, de tweede Adam sprak; dezelfde stem die spreekt tot alle kinderen van God, die hen de vrijheid schenkt om te leven in een duistere wereld en toch in het licht te blijven.

Het is de nooit onderbroken stem van de liefde die spreekt over de eeuwigheid, die leven schenkt.

Wanneer wij deze stem horen dan weten we dat we thuis zijn bij God en niets te vrezen hebben.

Als geliefde zonen en dochters van onze hemelse Vader kunnen wij dan zeggen: *'Zelfs al ging ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad.'*³

Als geliefde zoon hoeven wij niet bang te zijn om te worden afgewezen, hoeven wij niet door andere mensen te worden bevestigd en hoeven wij geen enkele confrontatie uit de weg te gaan, maar kunnen wij bemoedigen, troosten en waarschuwen.

---

² Lucas 3: 22b; Jesaja 42:1; Mattheüs 12:18; 17:5.

³ Psalm 23: 4.

Jezus maakt ons duidelijk dat dezelfde stem die Hij bij de Jordaan en op de berg Tabor

hoorde, ook door ons kan worden gehoord.

Hij maakt ons duidelijk dat wij, net als Hij, ons thuis hebben bij de Vader.

Geloven is radicaal vertrouwen dat het Vaderhuis altijd ons thuis is geweest en dat ook altijd zal zijn.

En toch lopen wij weg van huis.

Toch ontvluchten wij die zegenende handen en lopen wij weg naar verafgelegen plaatsen;

op zoek naar liefde!

Dat is de grote tragedie van het leven van vele mensen.

Op de een of andere manier zijn wij doof geworden voor de stem die ons geliefde zonen en dochters noemt, en verlaten wij de enige plek waar we die stem kunnen horen.

Wij gaan weg, in de hoop elders te vinden wat wij thuis niet langer kunnen vinden

- Let erop dat de Vader deze jongen niet tegenhoudt.
- Er is geen enkele plicht voor deze jongen om thuis te blijven.
- Let er ook op dat zijn broer hem ook niet tegenhoudt.
- En beiden, zowel de Vader als de broer, reizen hem ook niet achterna.

God heeft Zijn armen echter nooit teruggetrokken, Zijn zegen nooit onthouden, Zijn mededogen nooit afgekeerd van Zijn kind, Zijn geliefde.

Maar de Vader kon Zijn kind niet dwingen om thuis te blijven.

Hij kon Zijn geliefde zoon Zijn liefde niet opdringen.

Hij moest hem in vrijheid laten gaan, ook al voelde Hij de pijn die dat bij Hemzelf en bij Zijn zoon zou veroorzaken.

Juist Zijn liefde verhinderde Hem om Zijn geliefde zoon thuis te houden.

Juist Vaders liefde maakte het Zijn zoon mogelijk zijn eigen leven te zoeken, te verliezen en terug te vinden.

Wij worden zo intens bemind dat ons de vrijheid wordt gegund ons thuis te verlaten.

De zegen blijft vanaf het begin over ons uitgesproken, ook als wij ons thuis verlaten en telkens opnieuw verlaten.

De Vader ziet altijd naar ons uit, wacht op ons, met uitgestrekte armen, om ons te ontvangen, en als wij komen, fluistert Hij ons opnieuw in het oor: *'Jij bent Mijn geliefde, in wie Ik Mijn welbehagen hebt.'*

Maar, voor de duidelijkheid:

Elke weg bij de Vader vandaan loopt dood!

Het maakt totaal geen verschil welke weg wij bij de Vader vandaan bewandelen.

Zowel de wegen van de wereld als de wegen van de kerk.

Wereld en religie zijn beide doodlopende wegen – de ene gaat links de dijk af en de andere gaat rechts de dijk af, maar beiden eindigen zij onder aan de dijk.

Maar er zijn zoveel stemmen, luide stemmen, stemmen vol beloften, verleidelijke stemmen, misleidende stemmen.

Stemmen die zeggen: *'Verlaat je huis en laat zien wat je waard bent.'*

Direct nadat Jezus de stem gehoord heeft Die Hem de geliefde Zoon had genoemd, werd Hij naar de woestijn gedreven om daar die andere stemmen te horen.

En telkens wanneer wij twijfelen aan de stem die ons geliefde zonen en dochters noemt, telkens wanneer wij gehoor geven aan de stemmen die ons op allerlei manieren voorhouden om de liefde, waarnaar wij zo wanhopig op zoek zijn, te verdienen, te winnen, verlaten wij ons thuis.

Wanneer wij te midden van al die geluiden om ons heen de stem van de eerste onvoorwaardelijke liefde vergeten, dan kunnen deze onschuldige suggesties gemakkelijk ons leven gaan beheersen en ons meenemen naar *'een ver land'*.

De vraag komt dan aan orde: waar horen wij thuis? Bij God of in de wereld?

De wereld komt altijd weer met 'als' op de proppen: *'Ja, ik houd van je als je goed opgevoed bent, een goede baan hebt en goede relaties. Ik houd van je als je veel produceert, veel verkoopt en veel koopt.'*

Achter de liefde van de wereld gaat altijd wel een of ander schuil. Deze voorwaarden maken ons moedeloos, want nooit zullen wij volledig aan de voorwaarden kunnen voldoen.

De liefde van de wereld is een voorwaardelijke liefde en zal dat ook altijd blijven.

Zolang wij onze identiteit zoeken in de wereld van de voorwaardelijke liefde, zullen wij slaven zijn van de wereld, gevangen in de cirkel van proberen en falen.

De liefde van de wereld zal nooit de diepe hunkering van ons hart bevredigen.

Door onze verslaving klampen wij ons vast aan dingen die we beschouwen als middelen tot zelfontplooiing: rijkdom en macht, status en aanzien, overvloedige consumptie, eten en drinken, seksueel genot, waarbij het meer gaat om lust dan om liefde.

We verwachten van deze dingen dat zij onze diepste behoeften zullen bevredigen, maar dat kunnen zij nooit.

Zolang wij in deze waan leven, zijn we verslaafd en dolen we rond in *'het verre land'*, op zoek naar iets wat daar nooit te vinden zal zijn.

Leven in *'een ver land'*, dat is leven als een slaaf in de wereld, met altijd die innerlijke hunkering naar vrijheid.

Telkens wanneer wij de onvoorwaardelijke liefde zoeken waar ze niet gevonden kan worden, zijn wij 'de verloren zoon'.

Waarom gaan wij de plaats van de echte liefde uit de weg?

Waarom blijven wij die liefde hardnekkig ergens anders zoeken?

Waarom verlaten wij voortdurend ons thuis, waar God de Vader ons Zijn geliefde zonen en dochters noemt?

Het lijkt erop dat wij onszelf en de wereld willen bewijzen dat wij Gods liefde helemaal niet nodig hebben, dat wij onszelf wel kunnen redden en dat wij volledig baas in eigen leven willen zijn.

Daarachter gaat de grote rebellie schuil: *'Ik wilde dat u dood was.'*

Het 'nee' van de verloren zoon is een echo van Adams opstandige verwerping van de God wiens liefde ons leven geschapen heeft en bewaart.

Het is de rebellie waardoor wij buiten het paradijs komen te staan, buiten het bereik van de levensboom.

Het is de rebellie die ons ertoe aanzet om ons leven te verkwisten *'in een ver land'*.

Zo ook met deze jongen, deze jongste broer, deze zoon in de gelijkenis.

Er staat in vers 13: *'Hij reisde weg naar een ver land en verkwistte daar zijn vermogen in een losbandig leven.'*

Wij hoeven hier geen tekening bij te maken, en wij hoeven dit ook niet verder in te vullen, maar het leven van deze jongen was, zoals de tekst zegt: 'Losbandig'.

Geen wetten, geen regels, geen Vader die de dienst uitmaakt.

Het is mijn leven en ik doe wat ik wil.

We zien het vandaag in de hele wereld om ons heen en het zit in ons aller hart.

Het kleinste kind begint met: ik zelf, of, ik wil.

Maar dan gaat het met de weggelopen zoon ook faliekant fout.

We lezen in het vervolg: *'En toen hij er alles doorgebracht had, kwam er een zware hongersnood in dat land en begon hij gebrek te lijden.'*

Ja, het gaat zover fout, dat hij contact zoekt met een varkensboer en gaat werken op een varkensboerderij.

Even in het juiste perspectief: het gaat hier om een Joodse jongen.

Varkens zijn onreine dieren, en deze jongen is koosjer grootgebracht.

Dieper kun je niet zinken.

De hongersnood grijpt om zich heen, en zelfs de schillen die de varkens te eten kregen, waren niet voor deze jongen.

Wat komt hij diep, diep, diep in de problemen.

Hoe verder wij ons verwijderen van het huis van de Vader, hoe minder wij in staat zijn om de stem te horen die ons geliefde kinderen noemt.

En hoe slechter wij die stem kunnen horen, hoe meer wij verstrikt raken in de manipulaties en machtspeletjes van de wereld.

Toen de jongste zoon merkte dat niemand in zijn omgeving ook maar enige belangstelling voor hem toonde, ging hij beseffen hoe verloren hij was.

En toen de mensen hem zelfs geen varkensvoer wilden geven, besepte de jongste zoon dat ze hem zelfs niet meer als medemens beschouwden.

Hier voelde hij de diepste eenzaamheid die een mens kan ervaren.

Hij was echt verloren en die totale ontreddeering bracht hem tot bezinning.

En dan moet er wat gaan gebeuren.

Zoals het nu is kan het niet langer.

Er is geen enkel zicht op verbetering – geen enkel toekomstperspectief meer.

Plotseling begreep hij dat hij de weg naar de dood was ingeslagen.

Alles gaat verloren, en als hij blijft waar hij is, dan zal hij sterven.

Opeens besepte hij het.

Hij wist dat hij nog maar één stap verwijderd was van totale zelfvernietiging.

En hij herontdekte zijn diepste identiteit.

En dan lezen we die prachtige woorden:

*'En nadat hij tot zichzelf gekomen was, zei hij: Hoeveel dagloners van mijn vader hebben brood in overvloed en ik kom om van honger. Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan en tegen hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegenover u. En ik ben het niet meer waard uw zoon genoemd te worden. Maak mij als één van uw dagloners. En hij stond op en ging naar zijn vader.'*⁴

Deze jongen komt tot bekering.

'Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan.'

Hoeveel hij ook verloor: zijn geld, zijn vrienden, zijn reputatie, zijn zelfrespect, zijn innerlijke vrede, zijn vreugde, hij bleef het kind van zijn Vader.

Eenzijds realiseert de jongste zoon zich dat hij de waardigheid van het zoonschap heeft verspeeld, maar tegelijkertijd herinnert juist het verlies van die waardigheid hem eraan, dat hij een zoon is die een waardigheid te verliezen had.

Hij moest eerst alles verliezen om tot besef van zijn ware identiteit te komen.

Toen hij bij zichzelf het verlangen ontdekte om als een van de varkens behandeld te worden, besepte hij dat hij geen varken maar een mens was, een zoon van zijn Vader.

Op grond van dit besef koos hij het leven in plaats van de dood.

'Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan.'

Terug naar huis!

Bekering is ons deel van de zaligheid.

Voor alle duidelijkheid: **God bekeert geen mensen!**

---

⁴ Lucas 15: 17-20.

Als dat is wat u ooit geleerd heeft, dan heeft u het verkeerd geleerd.
De Vader was thuis, de broer was thuis, en deze jongen was in het buitenland.
Hij moest tot zichzelf komen – tot bezinning – tot inkeer.
Het is een kwestie van leven of dood.
Aanvaarden wij de afwijzing van de wereld die ons gevangen houdt, of eisen wij de vrijheid van de kinderen Gods op?
De keuze is aan ons.

De jongste zoon beseft heel goed dat hij niet zomaar bij zijn vader kon aankloppen.
Er was een diep schuldbesef in zijn hart.
Dat hij de erfenis verspeeld had, betekende ook dat hij zijn kinschap verloren was.
(zoals ook de mens bij de zondeval in het paradijs zijn kinschap verloren is)
Maar het personeel van zijn vader had eten en hij had niets.
Ja, honger, dat had hij wel natuurlijk.
Dan is het nog altijd beter om een dienstknecht te zijn.
En daar in de eenzaamheid met zijn ziel onder zijn arm, besluit hij terug naar huis te gaan.
En hij neemt niet alleen het besluit, maar hij gaat ook echt.
Dit laatste is cruciaal belangrijk.
Hij weet niet alleen dat hij gezondigd heeft, en hij besluit niet alleen om er iets mee te gaan doen, maar hij doet het ook werkelijk!
En het 'verre land' verlaten is nog maar het begin.
Daarna komt de lange steile weg naar huis.
Ja, ik ga naar huis... maar waar is al dat getob vooraf, over wat ik zal zeggen en wat me allemaal staat te gebeuren, goed voor?
De reden is duidelijk: Ofschoon ik aanspraak maak op mijn ware identiteit als kind van God, heb ik toch nog het idee alsof de God tot Wie ik terugkeer, mij om een verklaring zal vragen.
Ik denk nog altijd aan Zijn liefde als iets voorwaardelijks.
Bekering bestaat in deze uit drie elementen, namelijk: Bezinning – besluit – beweging.
Of te wel: Inkeer – afkeer – omkeer.
Tot inkeer komen tot jezelf.
Tot afkeer komen van je zonden.
Tot omkeer komen naar God.

De jongste zoon komt in beweging – hij zet de eerste stap richting zijn Vader, en begint aan de lange weg naar huis.
De terugkeer van de verloren zoon zit vol dubbelzinnigheden.
Hij reist in de goede richting, maar wat een verwarring.
Hij geeft toe dat hij het in zijn eentje niet heeft kunnen redden.
Hij erkent dat hij als slaaf in het huis van zijn Vader een betere behandeling zal krijgen dan als een uitgestotene in een vreemd land.
Toch is hij nog niet zover dat hij de liefde van zijn Vader vertrouwt.
Hij weet dat hij nog altijd de zoon is, maar hij zegt ook dat hij het niet meer waard is om 'zoon' genaamd te worden; hij bereidt zich erop voor de status van een 'dagloner' te aanvaarden, zodat hij tenminste kan overleven.
Er is berouw, maar geen berouw in het licht van de liefde van een vergevende God.
Het is een berouw uit eigenbelang, omdat het hem er alleen om gaat om te overleven.

Het is alsof hij zegt: *'Nou goed, ik kon het op mijn eentje niet klaarspelen, ik moet erkennen dat God de Enige is die me nog kan redden. Ik zal naar Hem toegaan en om vergeving vragen, in de hoop dat de straf klein zal zijn en dat ik de kans krijg te overleven. Ik wil er in ieder geval hard voor werken.'*

Een van de grootste uitdagingen in het geestelijk leven is God vergeving te aanvaarden.

Er is iets in ons mensen waardoor wij ons vastklampen aan onze zonden en weigeren te accepteren dat God ons verleden uitwist en een heel nieuw begin schept.

Terwijl God ons de volle waardigheid van zoon en dochter wil teruggeven, blijven wij maar volhouden dat er voor ons niet meer in zit dan dagloner te worden.

Willen wij wel echt gerehabiliteerd worden als volwaardige zoon en dochter?

Willen wij wel echt vergeving ontvangen?

Willen wij wel een volkomen nieuw leven beginnen?

Willen wij ons wel losmaken van onze diepgewortelde rebellie tegen God en ons volkomen overgeven aan Zijn liefde zodat er een nieuwe mens kan opstaan?

Om vergeving te ontvangen moeten wij bereid zijn om God God te laten zijn, om Hem de kans te geven alles te genezen, te herstellen en te vernieuwen.

Zolang wij dit nog deels zelf willen doen, stellen wij ons tevreden met deeloplossingen, willen wij dagloner worden.

Als dagloner kan ik altijd nog op afstand blijven, rebelleren, verwerpen, staken, weglomen of klagen.

Er is duidelijk een groot verschil tussen de beslissing om terug te keren en de feitelijke aankomst thuis.

Jezus maakt duidelijk dat de weg naar God dezelfde weg is als de weg van het kindschap: *'Wie niet wordt als de kinderen, zal het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan.'*⁵

Jezus vraagt ons niet om kind te blijven, maar een kind te worden.

Kind worden is leven naar een tweede onschuld toe: niet de onschuld van een pasgeboren zuigeling, maar de onschuld doe door bewuste keuzes wordt bereikt.

Hoe kunnen we de mensen beschrijven die dit tweede kindschap hebben bereikt?

Jezus geeft een duidelijke omschrijving in de zaligsprekingen: *'Zalig de armen van geest. Zalig de zachtmoedigen. Zalig die treuren. Zalig die honger en dorsten naar gerechtigheid. Zalig de barmhartigen. Zalig de reinen van hart. Zalig de vredestichters. Zalig de vervolgd en om de gerechtigheid.'*

Deze zaligsprekingen vormen met elkaar een treffend zelfportret van Jezus, de geliefde Zoon.

Tegelijkertijd vormen zij een portret van een kind van God, dus ook van ons, zoals wij bedoeld zijn.

De zaligsprekingen vormen als het ware een korte en bondige routebeschrijving van de weg terug naar het huis van de Vader.

Op deze route zullen wij de vreugde van het tweede kindschap ontdekken: troost, genade en de voortdurende aanblik van God.

Wanneer wij thuishomen en de omhelzing van Vader voelen, zullen wij ontdekken dat Hij niet alleen de hemel voor ons heeft weggelegd, maar ook de aarde.

Kind worden betekent de zaligsprekingen uitleven.

Is het kleine kind niet arm van geest, zachtmoedig en rein van hart?

Huilt zo'n kind niet bij de minste pijn?

---

⁵ Lucas 18:17

Is het kleine kind niet de vrede stichter?

Heeft het geen honger en dorst naar gerechtigheid?

Is het kleine kind niet het eerste slachtoffer van onrecht en vervolging?

En wat Jezus Zelf betreft, verbleef het Woord van God dat vlees werd niet negen maanden in de schoot van Maria en kwam het niet in de wereld als een klein kind, verwelkomt door schaapherders uit de buurt en door wijzen uit verafgelegen streken?

De eeuwige Zoon van God werd een kind, opdat ook wij weer kinderen zouden kunnen worden en met Hem zouden kunnen terugkeren naar het Koninkrijk van de Vader.

Hier komen we op een groot geheim.

Omwille van ons werd Jezus Zelf de verloren Zoon.

Hij verliet het huis van Zijn hemelse Vader, kwam in een vreemd land, gaf alles wat Hij had weg en keerde via Zijn kruisdood terug naar Vaders huis.

Dit alles deed Hij niet als een opstandige maar als een gehoorzame Zoon.

Hij werd in de wereld gezonden om alle verloren kinderen van God thuis te brengen.

Jezus vertelde de gelijkenis van de vader en zijn twee zonen aan de mensen die Hem bekritiseerden omdat Hij omging met zondaars.

Sterker, Hij beleefde Zelf de lange en pijnlijke tocht die Hij in de gelijkenis omschrijft.

Luister wat Vader zegt in Vers 24: *'Want deze, mijn zoon, was dood en is weer levend geworden.'*

Wie is er dood geweest en weer levend geworden?

Wie heeft de zonde van de hele wereld (dus zowel de zonden van de jongste als de zonden van de oudste zoon) gedragen?

Wie ging er naar Golgotha?

Wie legde daar Zijn leven af, en Wie heeft de hel en de dood overwonnen?

Wie is er op paasochtend opgestaan uit de dood?

Dus welke zoon was dood en is weer levend geworden?

Is Jezus niet de 'onschuldige' die voor ons tot zonde werd gemaakt?

Is Hij niet degene die Zich niet wilde *'vastklampen aan het Gode gelijk zijn'* maar die *'Zich ontledigd heeft en aan mensen gelijk geworden is'*?

Is dit niet de rechtvaardige Zoon van God, die geen zonde gekend heeft maar toch de totale verlatenheid heeft moeten meemaken, zodat Hij aan het kruis uitriep: *'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten'*⁶?

Alles wat de Vader aan Jezus had toevertrouw gaf Hij weg, opdat wij kunnen worden zoals Hij en met Hem kunnen terugkeren naar het huis van Zijn Vader.

In de 'verloren' zoon Jezus Zelf zien, gaat veel verder dan de traditionele interpretatie van de gelijkenis.

Niettemin bevat deze visie een groot geheim.

Wij mogen inzien dat ons zoonschap en het zoonschap van Jezus één zijn; dat onze terugkeer en de terugkeer van Jezus één zijn; dat ons thuis en Jezus' thuis één zijn.

Er is geen weg tot God buiten de weg die Jezus ging.

Wanneer wij met de ogen van het geloof naar het verhaal van de verloren zoon kijken, wordt de terugkeer van de verloren zoon een terugkeer van de Zoon van God, die alle mensen tot Zich getrokken heeft om hen allen thuis te brengen bij Zijn hemelse Vader.

---

⁶ Marcus 15:34.

Toch kan de reis van de jongste zoon niet los gezien worden van die van zijn oudste broer, dus komen we bij punt 2,

2 - De thuisgebleven zoon

Een belangrijk gebed in de Bijbel komt van de Heer Jezus zelf, als Hij bid in Johannes 17: **'VADER MAAK ONS ÉÉN.'**

De Heer Jezus wil niet alleen dat de mensen die in de wereld leven tot bekering komen en verlost worden, maar Hij wil ook dat de kerk tot bekering komt en verlost wordt.

De thuisgebleven zoon is het beeld van de keurige vrome kerkmens.

Het beeld van de Schriftgeleerden en Farizeeën.

De keurige mensen die nooit de regels overtreden, en die altijd netjes binnen de lijntjes kleuren. Zij zetten zichzelf boven de wereld.

Wanneer je keurig leeft naar de regels van de kerk – je doet wat de dominee zegt – je houdt je aan de zondagsrust en je slaat geen dienst over, dan ben je toch in ieder geval beter dan voetbalfan die elke zondag naar het stadion gaat, toch?

Je ziet hoe de wereld feest viert en Gods dag ontheiligt, en jij doet daar niet aan mee.

Dus moet jij in de ogen van God toch echt wel een streepje voor hebben.

En zo veroordeel je iedereen die niet leeft zoals jij leeft...

Zelfs in de kerk is er roddel en achterklap als er iemand van de lidmaten een fout maakt of een misstap doet.

Voor de duidelijkheid: de Oudste zoon houdt alleen van zichzelf!

Dus laten wij eens kijken naar:

- Wat de knecht zegt – vers 25-28
- Wat de oudste zoon zegt – vers 29-30
- Wat de Vader zegt – vers 31-32

Vers 25-28 *'Zijn oudste zoon nu was op de akker. En toen hij dichterbij huis kwam, hoorde hij muziek en reidans. En nadat hij één van de knechten bij zich geroepen had, vroeg hij wat er aan de hand was. Deze nu zei tegen hem: Uw broer is gekomen en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem weer gezond teruggekregen heeft. Maar hij werd boos en wilde niet naar binnen gaan. Toen ging zijn vader naar buiten en spoorde hem aan.'*

- Kernwoorden van de knecht zijn: het gemeste kalf, uw broer en uw Vader.

Let er ook op dat de oudste zoon zijn vragen niet rechtstreeks aan de Vader stelt!

Nee, hij stelt zijn vragen aan een knecht.

Dit is heel bijzonder.

Ook de oudste broer heeft dus helemaal geen echte relatie met zijn Vader.

En wat ook opmerkelijk is: de oudste zoon was op de akker!

- Hij is dus ook buiten!

Beide zonen zijn buiten!

Ook de vrome thuisgebleven zoon verblijft buiten het Vadershuis – buiten Vaders hart!

En wat wordt hij boos wanneer hij hoort dat Vader het gemeste kalf geslacht heeft voor zijn thuisgekomen broer.

Wat wordt hij boos als hij hoort van de genade en liefde van zijn Vader voor deze broer.

De wet komt hier in harde botsing met de genade.

In het hart van de thuisgebleven broer is helemaal geen plaats voor muziek en dans, maar er is ook geen plaats voor zijn broer, en al helemaal niet voor zijn Vader.

Want luister naar wat hij tegen zijn Vader zegt: *'Maar hij antwoordde en zei tegen zijn vader: Zie, ik dien u al zoveel jaren en heb nooit uw gebod overtreden en u hebt mij nooit een bokje gegeven om met mijn vrienden vrolijk te zijn. Maar nu deze zoon van u gekomen is, die uw bezit met hoeren opgemaakt heeft, hebt u voor hem het gemeste kalf geslacht.'*

Genade komt hier te staan tegenover de wet.

En we vinden maar liefst 10 kenmerken van wetticisme in het antwoord van de oudste zoon;

- Ten eerste is hij **boos op de Vader**.

Hoe kan Vader dit nu doen?

Deze broer, die alles doorgebracht heeft en compleet leeggelopen thuis komt, die wordt beloond? Hoe dan?

Het is toch ook helemaal niet eerlijk?

Nee, maar dat is nu juist genade!

Genade betekent dat wij iets niet krijgen wat wij wel verdiend hebben, namelijk het eeuwig verderf, en tevens dat wij iets ontvangen wat we helemaal niet verdiend hebben, namelijk het eeuwige leven.

De heerlijkheid van genade is nu juist dat wij dit niet kunnen verdienen, maar alleen kunnen ontvangen.

Het evangelie is een blijde boodschap, een boodschap van genade voor overtreders van Gods heilige wet.

- Het tweede kenmerk is: **Buitenshuis**.

De oudste broer is evengoed buiten, maar heeft dit zelf niet eens in de gaten.

Deze thuisgebleven zoon houdt alleen van zichzelf.

Hij leeft altijd netjes – hij doet wat Vader vraagt – hij kent geen uitspattingen.

Hij is als de rijke jongeling, altijd bezig om zelf de hemel te verdienen.

Nooit is hij zijn broer achterna gereisd, om deze jongere broer over te halen naar huis te komen.

Nooit heeft hij zijn Vader gebeden om deze 'verloren' jongeling terug te halen.

Nee, de wetticist in de oudste broer is alleen bezig met zichzelf.

- Het derde kenmerk is: **Zijn best doen**.

Ik, ik, ik...

Ik dien u al zoveel jaar...

Ik heb nooit uw gebod overtreden...

Ik heb nooit een bokje gehad...

Ik doe altijd zo goed mijn best.

Het egoïsme spat er vanaf.

Ik, ik, ik,... maar genade zegt: hij, hij, hij!

- Het vierde kenmerk is zijn: **Beter zijn dán**.

Hij plaatst zichzelf boven zijn broer.

Met al zijn goede eigenschappen verheft hij zich boven die ander.

Die broer, ja, kom zeg, de schande van het opeisen van de erfenis alleen al.

En dan een leven van feest en brasserie.

En als je dan vastloopt, dan thuis komen?

Dan gewoon opnieuw beginnen?

Gewoon alsof er niets gebeurd is?

De oordelen stromen uit zijn mond en uit zijn hart.

Niet beseffend dat ook hij buiten het Vaderhuis is, ziet de oudste broer zichzelf als beter dan zijn jongere broer.

- Het vijfde kenmerk is: **Beloning**.

Wij geloven niet voor loon.

Al zou er helemaal geen hemel of hel zijn, dan geloven wij om Christus, en niet om een beloning.

Maar de oudste broer verwijt zijn Vader dat hij nog nooit een bokje gekregen heeft.

Hij heeft altijd gediend.

Hij heeft nooit gezondigd.

En toch heeft hij nooit een bokje gehad – geen loon van vader ontvangen.

Hij beschuldigt zijn Vader feitelijk van 'ónbarmhartigheid'.

- Het zesde kenmerk is: **Vrolijk met vrienden**

De oudste zoon wil vrolijk zijn met zijn vrienden, zonder Vader!

Zijn Vader maakt geen deel uit van zijn hart.

Zijn Vader maakt geen deel uit van de mensen die hij graag in zijn buurt heeft.

Hij kan zich prima vermaken met gelijkdenkende mensen uit zijn eigen kerk.

Het eigen vrome kringetje, maar Vader heeft hij daar feitelijk helemaal niet bij nodig.

- Het zevende, en misschien wel meest straffe kenmerk van de wetticist is:

Het vergroten van zonden.

Hij beschuldigt zijn broer van dingen waar hij helemaal geen weet van heeft.

Hij is niet meegegaan met zijn broer, maar ook nu zijn broer thuis is, nu vraagt hij niet wat deze broer allemaal gedaan heeft.

Nog steeds zoekt hij zijn broer niet op.

Welnee, hij heeft zijn oordeel al lang klaar!

Want wat zegt hij tegen Vader: '*Maar nu deze zoon van u gekomen is, die uw bezit met hoeren opgemaakt heeft...*

Die zoon van u – niet mijn broer – maar die zoon van u!

Hij spuugt de woorden in Vaders gezicht.

Die uw bezit met hoeren doorgebracht heeft.

Wie zegt dat?

Ja, hij heeft losbandig geleefd, en ja, hij is alles kwijt, maar wie zegt dat de jongste broer omgang met hoeren gehad heeft?

Dit leeft dus in het hart van de thuisgebleven keurige vrome zoon.

Zijn eigen hart heeft verlangens naar hoeren, en laten we onze moderne tijd gebruiken, hij heeft verlangens naar porno.

Hij beschuldigt zijn broer, maar zijn eigen hart is vervuld met vuiligheid.

Want wat verweet hij zijn Vader?

Ik heb nog nooit een bokje gehad...

En waar staat een bokje in de Bijbel symbool voor?

Juist, voor hoerenloon.

Toen Juda scheef ging met zijn schoondochter Tamar, wat moest hij toen betalen?

Een bokje.

En Simson nam een bokje meer toen hij inging tot een hoer.

Hij beschuldigt zijn broer van zaken die leven in zijn eigen hart.

En waar deze wetticist de zonde van zijn broer vergroot,

- Is het achtste kenmerk: **het verkleinen van de genade.**

De Vader heeft aan de thuisgekomen zoon een mantel gegeven en een ring en sandalen, en ja, ook het gemeste kalf geslacht.

Maar het enige waar de oudste zoon over spreekt, is het gemeste kalf.

Hij verkleint de genade van Vader met maar liefst 75%.

Alsof de liefde en barmhartigheid van Vader helemaal niet zoveel voorstelt.

Hij kleineert Vader, en waarmee?

- Wel, het gegende kenmerk is: **Verwijten van Vader.**

Hij neemt het zijn Vader zeer kwalijk dat Vader zo barmhartig is.

Hij begrijpt helemaal niets van het woordje liefde, laat staan van Vaders liefde.

Ten diepste veroordeelt een wettisch mens God.

Zij zitten zelf op de troon en plaatsen God in de beklagdenbank, vervolgens oordelen zij over Gods genade en trouw.

En wat is dan het vervolg?

- Het tiende en laatste kenmerk: **Vereenzamen in zichzelf.**

Hij is buiten en hij weigert om naar binnen te gaan.

Hij weigert om mee feest te vieren in Vaders' huis.

Hij wil zijn broer niet ontmoeten en hij wil geen deel uitmaken van het grote feest.

Eenzaam blijft hij in de donkere nacht van zijn eigen hart.

Omdat ook de thuisgebleven oudste zoon het hart van Vader niet kent.

Hij leeft met zijn Vader in een relatie als baas/knecht, als werkgever/werknemer, maar niet als vader/zoon.

Hij leeft van de wettische regelgeving, maar zonder relatie en zonder redding.

Drie hoofdletters mogen wij nooit vergeten: **RRR** – Redding, relatie, regelgeving – nooit omdraaien!

Eerst is er redding, dan ontstaat er een relatie, en in die relatie zijn er regels.

Leven naar een regelgevende wet, zonder redding en zonder relatie is totaal nutteloos.

Er zijn veel oudste zonen en oudste dochters die verloren zijn, al wonen zij voor het oog keurig netjes thuis.

Deze verlorenheid kenmerkt zich door oordelen en veroordelen, door boosheid en wrok, door bitterheid en jaloezie.

Niets is zo funest en schadelijk voor het hart als juist deze verlorenheid.

Er is zoveel wrok onder de 'rechtvaardigen' en de 'fatsoenlijken'.

Er wordt zoveel geoordeeld en veroordeeld.

Maar de Vader wil niet alleen Zijn jongste zoon terug, maar ook Zijn oudste.

Ook de oudste zoon moet gevonden en teruggebracht worden naar het huis van de vreugde.

De gelijkenis van de verloren zoon is geen geijkt verhaal van een goede en kwade broer.

Alleen Vader is goed.

Vader houdt van beide zonen.

Hij loopt naar buiten om beiden te ontmoeten.

Hij wil dat beiden aan Zijn tafel aanzitten en delen in Zijn vreugde.

De jongste broer accepteert de vergeving en geeft zich over aan de omhelzing van de Vader.
De oudste broer houdt zich op de vlakte.

Hij kan niet over zijn boosheid heen stappen en accepteren dat de Vader ook hem geneest.

De liefde van de Vader dwingt niet.

Hoewel Hij niets liever wil dan ons van onze innerlijke duisternis genezen, blijven wij altijd vrij om onze eigen keuze te maken: in de duisternis blijven of in het licht van Gods liefde te treden.

God is er.

Gods licht is er.

Gods vergeving is er.

Gods grenzeloze liefde is er.

Het is overduidelijk dat God er altijd is, altijd bereid om te vergeven en te geven, volkomen onafhankelijk van ons antwoord.

Gods liefde hangt niet af van ons berouw of van onze innerlijke of uiterlijke veranderingen.

Of ik nu de jongste of de oudste zoon ben, Gods enige verlangen is om mij naar huis te brengen.

Jezus zegt: 'Zalig de armen... zalig die honger hebben... zalig die wenen...'⁷

Maar de oudste zoon is niet arm, hij heeft geen honger en hij huult niet.

Misschien herkennen wij ons hierin.

Jezus bidt: *'Ik dank U Vader, Heer van hemel en aarde, omdat U deze dingen (van het Koninkrijk) voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden'* en de oudste zonen en dochters beseffen dat zij bij die wijzen en verstandigen behoren.

Jezus toont een onmiskenbare voorkeur voor hen die aan de rand van de maatschappij leven – de armen, de zieken, de hoeren, de tollenaars, de zondaren – maar de oudste zoon leeft daar niet.

Toch laat de gelijkenis zien dat de Vader evenveel van de jongste als van de oudste zoon houdt.

In de gelijkenis komt de Vader naar buiten en gaat Hij naar de oudste zoon toe, precies zoals Hij dat bij de jongste zoon deed; Hij dringt hem er bij hem op aan om binnen te komen en zegt: *'Kind, jij bent altijd bij Mij, en alles wat Ik heb is van jou.'*

Aan deze woorden moeten wij aandacht schenken en tot in onze kern laten doordringen. Vader noemt ons kind!

De harde en verbitterde verwijten van de oudste zoon worden niet beantwoord met bestraffende woorden.

Er is geen beschuldiging, geen aanklacht.

De Vader verdedigt zichzelf niet, levert zelfs geen commentaar op het gedrag van de oudste zoon.

De Vader komt niet aanzetten met een oordeel maar benadrukt Zijn intieme relatie met Zijn zoon.

Hij verklaart ook hem Zijn onvoorwaardelijke liefde: *'Jij bent altijd bij me, en alles wat Ik heb is van jou.'*

Een duidelijker verklaring van de grenzeloze liefde van de Vader voor Zijn oudste zoon bestaat er niet.

De Vader heeft geen lievelingskind.

---

⁷ Matt. 5; Lucas 6:20-23.

Hij vergelijkt de twee zonen niet.

Hij houdt van allebei evenveel, met een totale liefde en Hij kent hen beiden door en door.

Hij weet precies welke gaven en welke tekortkomingen zij hebben.

Vol liefde kijkt Hij naar de hartstocht van Zijn jongste zoon, ook als die niet wordt beteugeld door gehoorzaamheid.

Met dezelfde liefde kijkt Hij naar de gehoorzaamheid van de oudste zoon, ook als die niet door hartstocht wordt beziel.

De Vader reageert op de eigen, unieke aard van Zijn beide kinderen.

Wij moeten elke vorm van rivaliteit of wedijver loslaten om ons over te geven aan de liefde van de Vader.

Dat vereist een geloofssprong, omdat wij maar weinig ervaring hebben met liefde die niet vergelijkt en omdat wij de helende kracht van een dergelijke liefde niet kennen.

God dringt er bij ons oudste zonen op aan om thuis te komen, om binnen te gaan in Zijn licht en daar te ontdekken dat Hij alle mensen bemint met een liefde die totaal is, maar die altijd is afgestemd op de uniciteit van elk individu.

Met de woorden '*die zoon van U*' distantieert de oudste zoon zich van zowel zijn broer als zijn Vader.

De oudste zoon heeft geen broer meer en evenmin een Vader.

Beiden zijn onbekenden voor hem geworden.

Hier zien wij hoe verloren de oudste zoon is.

Hij is een vreemde in zijn eigen huis geworden.

Intimiteit en mededeelzaamheid zijn er niet meer.

Elke relatie is doordrongen van duisternis.

Bang zijn of minachting tonen, onderdanigheid verdragen of gezag afdwingen, onderdrukker of slachtoffer zijn: dat zijn de keuzes die overblijven voor wie buiten het licht blijft.

Zonden kunnen niet worden beleden, vergeving kan niet worden ontvangen, wederkerige liefde kan niet bestaan.

Echte gemeenschap is onmogelijk geworden.

Is er een uitweg?

Ik denk het niet.

Tenminste niet als die van onze kant moet komen.

Wij hebben licht nodig, maar het licht moet in onze duisternis komen en dat kunnen wij zelf niet bewerkstelligen.

Wij kunnen onszelf niet vergeven.

Wij kunnen er niet voor zorgen dat wij onszelf geliefd voelen.

Op eigen houtje kunnen wij het '*verre*' land van onze boosheid niet verlaten.

Wij kunnen onszelf niet thuisbrengen.

Wij kunnen ernaar verlangen, erop hopen, erop wachten, ja, ervoor bidden.

Maar waarachtige vrijheid kunnen wij voor onszelf niet maken.

Deze moet ons gegeven worden.

Wij zijn verloren.

Wij moeten gevonden en thuisgebracht worden door een Herder die naar ons opzoek gaat.

Het verhaal van de verloren zoon is het verhaal van een God die ons zoekt en die niet loslaat totdat Hij ons gevonden heeft.

Hij dringt aan en Hij pleit.

Maar hoewel God de Vader Zelf naar ons toekomt om ons te vinden en thuis te brengen, moeten wij bereid zijn om ons te laten vinden en thuisbrengen.
Hoe? Klaarblijkelijk niet door alleen maar te wachten en passief te blijven.
Ook de oudste zoon heeft bekering nodig.
Ook de oudste zoon moet tot inkeer, afkeer en omkeer komen.
Ook de oudste zoon zal een eerste stap moeten zetten terug naar Vaders huis.

Het mag duidelijk zijn dat in deze gelijkenis Jezus Zelf de oudste zoon is.
Niet alleen de jongste zoon uit de gelijkenis maar ook de oudste zoon is een beeld van Jezus.
Hij is gekomen om de liefde van de Vader te laten zien en ons te bevrijden uit de slavernij van de zonde.
Uit alles wat Jezus over Zichzelf zegt komt Hij naar voren als de geliefde Zoon, als de Enige die in volledige harmonie en gemeenschap met de Vader leeft.
Er is geen afstand, geen vrees of achterdocht tussen Jezus en de Vader.
'Kind, gij zijt altijd bij mij en al het mijne is van jou.'
In deze woorden van de Vader in de gelijkenis ligt de hele relatie van God de Vader met Jezus Zijn Zoon opgesloten.
Jezus benadrukt voortdurend dat de heerlijkheid van de Vader ook toebehoort aan de Zoon.
Alles wat de Vader doet, dat doet de Zoon ook.
Er is geen scheiding tussen Vader en Zoon: *'De Vader en Ik zijn Eén.'*
Geloven in Jezus betekent geloven dat Hij de Enige is die door de Vader is gezonden.
Geloven in Jezus betekent dat in Hem en door Hem de volheid van de liefde van de Vader wordt geopenbaard.
Zo is Jezus de oudste Zoon van de Vader.
Jezus is Gods manier om het onmogelijke mogelijk te maken.
En zo komen we op het derde punt;

3 - De wachtende Vader

Let erop: Alles gebeurt nog steeds buiten op straat!
Alles wat zich in deze gelijkenis afspeelt, gebeurt buiten.
Het is zichtbaar voor alle mensen.
Vader heeft alle dagen op de uitkijk gestaan.
Hoe is het met mijn jongen?
De weggelopen zoon was een dagelijkse zorg in het hart van vader.
Zou hij ooit terugkomen?
Wanneer zal hij komen?
Of is hij omgekomen misschien?
Verhardt hij zijn hart, en weigert hij terug naar huis te komen...
Maar dan op een dag, wat ziet Vader daar?
Is het echt?
Die jongen die daar in de verte aankomt?
Aangesjokt komt.
Langzaam, stapje voor stapje, met gebogen hoofd...
Het zal toch niet...

En dan zien we Vaders liefde in vers 20: *'En toen hij nog ver van hem verwijderd was, zag zijn vader hem en deze was met innerlijke ontferming bewogen en hij snelde hem tegemoet, viel hem om de hals en kuste hem.'*

Zeven aandachtspunten over de liefde van Vader in deze ene tekst.

Vaders oog.

Vaders voeten.

Vaders hart.

Vaders armen.

Vaders lippen.

Vaders mond.

Vaders handen.

- **Vaders oog** – Hij zag hem van verre.

O ja, Vader was deze jongen nooit echt uit het oog verloren.

God de Vader ziet ons van verre.

Hij weet waar we zijn en wat we doen.

Hij wacht alleen totdat wij komen.

Vader komt ons niet halen.

God wil geen slaven in Zijn huis, maar kinderen.

En ieder mens op aarde heeft de vrijheid om te kiezen.

Maar áls wij dan de keuze maken, als wij echt omkeren en naar de Vader gaan?

- Dan lezen wij van **Vaders voeten** – Hij snelde hem tegemoet!

Daar komt Mijn kind!

Hij/zij is tot bezinning gekomen, is omgekeerd, en heeft de eerste stap gezet terug naar huis.

Vaders weet niet hoe snel hij moet hollen om Zijn kind tegemoet te gaan.

Elke Bijbelse belofte is waar.

'Keer u tot Mij, en Ik zal Mij tot u keren.'

Daar komt Vader, zie Hem hollen.

- **Vaders hart** is met goedertierenheid bewogen.

Alles in het hart van Vader gaat uit naar deze terugkerende zoon.

Er is geen enkele veroordeling in het Vaderhart, alleen een ondoorgrondelijke liefde.

- **Vaders armen** worden uitgestrekt en Hij valt Zijn zoon om de hals.

Zijn vieze, vuile, zondige, losbandige, naar varkens stinkende zoon.

Vader sluit hem vol vreugde in Zijn armen.

Hij is terug!

- En **Vaders lippen** kussen hem – Hij kust deze vieze stinkende zoon.

En de jongen begint nog met zijn belijdenis: *'Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegenover u. Ik ben niet meer waard uw zoon genoemd te worden...'*

En verder komt hij niet eens.

Alles wat hij zich voorgenomen had om te zeggen, komt niets meer van terecht.

Bij ons is het zo dat wij altijd een oceaan aan belijdenis willen ontvangen om een theelepeltje vergeving te schenken, maar bij God is het precies andersom.

Brengen wij een theelepeltje belijdenis dan ontvangen wij een oceaan aan vergeving.

- **Vaders mond** spreek enkel woorden van verzoening.

Geen waarom vragen bij Vader.

Geen verwijten van Vader.

Geen strafmaatregelen door Vader.

Louter en alleen vergeving en ontferming, vol van barmhartigheid en genade.

- En **Vaders handen** beginnen gelijk te delen – uit te delen – de heerlijke Hand van een gevende God.

Want kijk eens naar Vaders gaven in vers 22 en 23: *‘Maar de vader zei tegen zijn dienaren: Haal het beste gewaad tevoorschijn en trek het hem aan en geef hem een ring aan zijn hand en sandalen aan zijn voeten. En breng het gemeste kalf en slacht het, en laten we eten en vrolijk zijn.’*

- Het beste kleed
- Een ring
- Sandalen
- Het gemeste kalf

Wat een buitengewone genadegaven ontvangt iedere man en iedere vrouw die zich bekeert en tot de Vader komt.

Let erop dat dit alles nog steeds buiten gebeurt.

We zijn nog niet in het Vaderhuis.

We zijn nog op deze aarde, en we zijn nog niet in de hemel.

- En toch ontvangen we het beste kleed, de mantel der gerechtigheid.

De vieze vuile naar varkens stinkende kleding gaat onmiddellijk de bak in.

De reine en zonder door zonden bevlekte mantel van Christus wordt ons gegeven.

Vanaf nu ziet de Vader ons ook niet meer als onrein, maar als heilig.

We ontvangen het bruiloftskleed waarmee we straks deel kunnen nemen aan de grote bruiloft van het Lam.

- Ten tweede ontvangt deze jongen een gouden zegelring.

Altijd bijzonder hoe Vader met weggelopen kinderen omgaat nietwaar?

Deze jongen had zijn erfdeel al gekregen, en het is heel duidelijk dat hij niet met geld overweg kon gaan.

Alles heeft hij verbrast – niets meer over.

En wat krijgt hij?

Een zegelring.

Een ring waar hij contracten mee kon bezegelen.

Een ring waar hij goederen mee kon kopen en betalingen mee kon doen.

De zegelring in die tijd is de creditcard van nu.

Alles verbrast.

Elk dubbeltje van zijn erfenis er door gejaagd.

En wat krijgt hij van Vader?

Een nieuwe creditcard.

- En dan ook nog nieuwe sandalen.

Paulus zou zeggen in Efeze 6:15, dat *‘zijn voeten geschoeid worden met bereidheid van het Evangelie van de vrede.’*

Niet alleen mag hij thuiskomen en wordt hij met open armen ontvangen, hij mag deze heerlijke genade van Vader ook aan iedereen gaan vertellen en laten zien.

Hij mag een leesbare brief zijn, een zoutend zout en een lichtend licht.

Ja, en dan is het groot feest.

- *'Slacht het gemeste kalf'*, roept Vader tegen Zijn dienstknechten.

En dan worden wij deelgenoot van Vaders vreugde.

Vers 24: *'laten we eten en vrolijk zijn. Want deze, mijn zoon, was dood en is weer levend geworden. En hij was verloren en is gevonden. En zij begonnen vrolijk te zijn.'*

Je zou kunnen zeggen, dat Vaders vreugde bestaat uit:

- Muziek met playlist,
- Reidans,
- Eten, drinken en Vrolijk zijn.

Jezus zegt in vers 10: *'Zo zeg Ik u, is er blijdschap vóór de engelen van God over één zondaar die zich bekeert.'*

Niet alleen feest voor deze thuisgekomen zoon, maar ook feest voor alle dienaren in het huis van de Vader.

Wat voor liederen zouden er gezongen worden?

Ik denk aan: **Genade zo oneindig groot.**

Of: **Vreugde, vreugde, louter vreugde.**

Ik heb geloofd en daarom zing ik.

Of Psalm 103:7 misschien?

Geen vader sloeg met groter mededogen, op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen.

Er is een oneindige playlist aan liederen die wij zullen zingen in Vaders huis.

En dan lezen we van reidans!

Zijn wij niet meer zo gewoon hè?

Het zit niet in onze starre stijve conservatieve tradities.

Dansen op zondagmorgen in de kerk?

Dat kan toch niet? Dat mag toch niet?

Wij dansen niet in de kerk, en daar hebben wij een woord bij bedacht wat in de hele Bijbel niet voorkomt.

Een uiterst vroom woord, waar God niet van spreekt.

Dit noemen wij: eerbied.

Eerbied komt in Gods Woord niet voor.

Wel 'De vreze des HEEREN' of 'Ontzag voor Gods Majesteit'

Maar 'eerbied' is bedacht door de thuisgebleven zonen.

Wij leren onze kinderen om in de kerk stil te zijn, eerbiedig te zijn.

De kerk is een Godshuis, en daar moeten wij eerbiedig stil zijn... toch?

- Hoe anders denkt Jezus hierover!

In Vaders huis wordt gedanst!

Daar wordt gegeten en gedronken en feest gevierd.

In Vaders huis is vrolijkheid en blijdschap.

En dan gaat het niet om het 'Carpe Diem' van deze wereld.

De wereld zegt: *'laten wij eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij.'*

Het leven is kort, dus je moet alles eruit halen wat er in zit.

Nee, in Vaders huis is het anders.

In Vaders huis is een eeuwig durende blijdschap – een heilige blijdschap.

Een eten en drinken en dansen tot eer van Vader.

En dan sluit Jezus Zijn gelijkenis af met **wat Vader zegt...**

'En hij zei tegen hem: Kind, jij bent altijd bij mij en al het mijne is van jou. Wij zouden dan vrolijk en blij moeten zijn, want deze broer van jou was dood en is weer levend geworden. En hij was verloren en is gevonden.'

Mooi hè?

Let erop dat de oudste zoon nog steeds buiten is.

Hij wil niet naar binnen – hij weigert om naar binnen te gaan.

En dan het grote wonder.

- De Vader komt naar buiten!

Waar de jongste zoon tot zichzelf moest komen en op moest staan om naar zijn Vader te gaan, daar komt de Vader zelf naar buiten om ook de oudste zoon uit te nodigen om naar huis te komen.

En de vader komt niet alleen naar buiten, maar Vader bidt Zijn zoon, Hij smeekt hem om verzoening.

Vader wil niet alleen dat de verloren zondaren in de wereld tot geloof en bekering komen, maar Hij wil ook dat vrome wettische kerkmensen tot geloof en bekering komen.

Zoals Petrus het schrijft in zijn zendbrief: *'God wil niet dat er iemand verloren gaat, maar dat alle mensen tot de kennis van de zaligheid komen.'*

Er is een intense blijdschap bij Vader: *'Wij zouden dan vrolijk en blij moeten zijn, want deze broer van jou was dood en is weer levend geworden.'*

Ook jij oudste zoon, ook jij die je broer en mij veroordeelt, ook jij mag thuiskomen in Vaders huis, ook voor jou is deze uitnodiging, en ook jij behoort vrolijk en blij te zijn wanneer een zondaar zich bekeert.

De Heer Jezus vertelt niet hoe het verder gaat.

Het is een gelijkenis met een open eind.

Wat zal de reactie zijn van de oudste zoon?

Ook de thuisgebleven zoon zal moeten kiezen.

Blijft hij buiten of gaat hij met Vader mee naar binnen.

Blijft hij buiten met al zijn oordelen en verwijten naar de Vader toe?

Of komt hij tot inkeer, afkeer en omkeer?

Jezus vertelt het ons niet.

Maar het hart van de Vader brandt van een mateloos verlangen om Zijn kinderen thuis te brengen.

O, wat zou Hij graag met hen gesproken hebben om hen te waarschuwen voor de vele gevaren die zij beiden tegemoet gaan, om hen ervan te overtuigen dat zij thuis alles kunnen vinden wat ze elders zoeken.

Wat zou Hij hen graag met Zijn vaderlijk gezag teruggehaald en hen dicht bij zichzelf gehouden hebben, zodat zij niet gewond zouden raken!

Maar Zijn liefde is te groot om ook maar iets van dat alles te doen.

Zijn liefde kan geen geweld aandoen, niet afdwingen, niet duwen of trekken.

Zijn liefde schenkt de vrijheid om haar af te wijzen, dan wel met wederliefde te beantwoorden.

Het is juist de oneindigheid van de goddelijke liefde die de bron van het goddelijk lijden is. God, de Schepper van hemel en aarde, heeft ervoor gekozen om bovenal een Vader te zijn.

Als Vader wil Hij dat Zijn kinderen vrij zijn, vrij om lief te hebben.

Die vrijheid sluit de mogelijkheid in dat Zijn kinderen het ouderlijk huis verlaten, naar een ver land reizen en daar alles verliezen.

De Vader kent de pijn die deze keuze met zich meebrengt, maar Zijn liefde maakt Hem machteloos om deze pijn te voorkomen.

Als Vader wil Hij dat zij die thuisblijven, van Zijn aanwezigheid genieten en Zijn genegenheid ervaren.

Maar ook hier wil Hij slechts liefde schenken die in vrijheid wordt aanvaard.

Hij lijdt meer dan wij ons kunnen voorstellen als Hij merkt dat Zijn kinderen Hem alleen maar eren met de lippen terwijl hun hart ver van Hem is.

Hij weet dat zij *'Hem voorliegen met hun tong'* en dat *'hun hart niet blijvend bij Hem'* is, maar als Hij hen zou dwingen om Hem lief te hebben, dan zou Hij Zijn ware vaderschap verloochenen.

Het enige gezag dat de Vader zich toe-eigent, is dat van het Goddelijk erbarmen.

Dit gezag komt voort uit het feit dat Hij Zijn hart heeft laten doorboren door de zonden van Zijn kinderen.

Iedere na-ijver, wellust, hebzucht, woede, wrok, jaloersheid of wraakzucht ten aanzien van zijn verloren kinderen is Hem vreemd.

Het enige wat Hij voor hen voelt is verdriet; intens verdriet.

Dit kan doordat Zijn hart zo zuiver is.

Vanuit de plek in Zijn hart waar de Goddelijke liefde alle menselijk verdriet omarmt, probeert de Vader Zijn kinderen te bereiken.

Dit is de God waar wij in geloven; een Vader die vanaf het begin van de schepping Zijn armen uitstrekt in een genadig, zegenend gebaar; een Vader Die Zich nooit opdringt, aan wie dan ook, maar altijd wacht; een Vader Die Zich nooit in wanhoop terugtrekt, maar altijd blijft hopen dat Zijn kinderen zullen terugkeren; een Vader Die niets liever wil dan woorden van liefde tot Zijn kinderen spreken en Zijn vermoeide armen op hun schouders laten rusten.

Zijn enige wens is te zegenen.

Het mysterie is dat God zich in Zijn oneindig erbarmen voor eeuwig verbonden heeft met het lot van Zijn kinderen.

Hij heeft in vrijheid gekozen om afhankelijk te worden van Zijn schepsels.

Deze keuze maakt Hem verdrietig als Zijn kinderen Hem de rug toekeren, maar bezorgt Hem vreugde als zij terugkeren.

Zijn vreugde zal pas volkomen zijn wanneer allen die het leven van Hem ontvangen hebben naar huis teruggekeerd zijn en zich verzameld hebben rond de tafel die voor hen is aangericht.

De oudste zoon staat voor een dilemma: de onvergelykbare liefde van de Vader aanvaarden of verwerpen; het aandurven geliefd te worden zoals zijn Vader hem zo graag wil liefhebben, of nadrukkelijk blijven eisen dat hij geliefd wordt zoals hij zelf vindt dat hij geliefd hoort te worden.

Terwijl de Vader oprecht van vreugde is vervuld vanwege de thuiskomst van Zijn jongste zoon, vergeet Hij de oudste niet.

Hij beschouwt de aanwezigheid van Zijn oudste zoon niet als iets vanzelfsprekends.

Zijn vreugde was zo intens dat Hij niet kon wachten om feest te vieren, maar zodra Hij hoorde dat Zijn oudste zoon van de akker was gekomen, verliet Hij het feest, ging naar hem toe en verzocht hem dringend binnen te komen om het feest mee te vieren.

De Vader denkt niet in termen van meer of minder.

De spontane reactie van de Vader op de terugkeer van de jongste zoon houdt geen waardeoordeel in over het gedrag van Zijn oudste zoon.

Integendeel, Hij verlangt vurig om ook hem deelgenoot te maken van Zijn vreugde.

Terwijl wij dit alles op ons laten inwerken, dringt het ook tot ons door dat wij niet eerst voor God gekozen hebben, maar dat God ons eerst gekozen heeft.

Dat is het grote mysterie van ons geloof.

Ondanks dat God geen mensen bekeert en dat wij de eerste stap moeten zetten, kiezen wij God niet, God kiest ons.

De vraag is niet: 'Hoe moeten wij God vinden?' maar 'Hoe moeten wij ons door Hem laten vinden?' De vraag is niet: 'Hoe moeten wij God liefhebben?' maar 'Hoe moeten wij onszelf door God laten liefhebben?'

God is de Herder Die opzoek gaat naar het verloren schaap.

God is de vrouw die een lamp aansteekt, het huis met bezemen keert en net zolang blijft zoeken tot zij de verloren penning gevonden heeft.

God is de Vader Die op de uitkijk staat naar Zijn kinderen, Die hen tegemoet snelt als zij terugkeren, Die hen omhelst, hen dringend verzoekt, hen bidt en smeekt om thuis te komen.

Gods verlangen om ons te vinden is veel groter dan ons verlangen om Hem te vinden.

En als wij komen dan schenkt Hij geen aandacht aan al onze verontschuldigen en beloften van beterschap, maar leidt ons direct naar de rijk voorziene tafel die Hij voor ons heeft klaargemaakt.

God is het Die zoekt, en wij zijn het die ons verstoppen zoals Adam zich in de hof verstopte.

De gelijkenis van de verloren zoon is een verhaal over een liefde die al bestond, voordat er van afwijzing sprake kon zijn, en altijd zal blijven bestaan, hoe vaak zij ook wordt afgewezen.

Dit is de eerste en eeuwige liefde.

Heel het optreden van Jezus had maar één doel: de onuitputtelijke, onbegrensde vaderliefde van Zijn God openbaren en laten zien hoe wij ons, in alle onderdelen van ons bestaan door die liefde kunnen laten leiden.

Dezelfde God die lijdt vanwege Zijn onmetelijke liefde voor Zijn kinderen, is ook de God Die rijk is aan goedheid en genade en Die de rijkdom van Zijn heerlijkheid aan Zijn kinderen wil openbaren.

De Vader geeft de jongste zoon zelfs geen kans zich te verontschuldigen.

Hij maakt zijn smeken overbodig door hem spontaan en bij voorbaat te vergeven.

Hij schuift zijn verontschuldiging terzijde, omdat ze in het licht van de vreugde over zijn terugkeer irrelevant zijn.

Maar er is meer.

De Vader vergeeft niet alleen zonder voorwaarden of kritische vragen te stellen, niet alleen verwelkomt Hij de verloren zoon met grote vreugde, maar ook popelt Hij van verlangen om Zijn kind een nieuw leven te schenken; leven in overvloed.

Gods verlangen om Zijn terugkerende kinderen nieuw leven te schenken, is zo sterk dat Hij bijna ongeduldig lijkt.

Niets is goed genoeg.

Het allerbeste moet worden gebracht.

Terwijl de zoon zich erop had ingesteld te worden behandeld als een dagloner, laat Vader hem bekleden alsof hij de belangrijkste gast is die men zich denken kan.

Hier is sprake van goddelijke gretigheid om het nieuwe Koninkrijk in te luiden dat vanaf het begin van de schepping werd voorbereid.

Het lijdt geen twijfel dat Vader een uitbundig feest wil!

De Vader trekt alle registers open om Zijn zoon een ongehoord feest aan te bieden.

Zijn uitbundige vreugde is overduidelijk.

En het feest begint ook onmiddellijk.

Er is voedsel in overvloed.

Er is muziek en er wordt gedanst.

Ik besef dat ik van huis uit niet grootgebracht ben met een God die uitnodigt tot feestvieren.

Het is zo anders dan het beeld dat ik van Hem geleerd heb: een God die oordeelt en die je met gepaste eerbied tegemoet moet treden.

Hoe anders spreekt Jezus over Zijn Vader en Zijn Koninkrijk.

Feestvieren hoort bij Gods Koninkrijk.

God biedt niet alleen vergeving, verzoening en genezing aan, Hij wil ook dat deze gaven voor ons een bron van vreugde worden.

Toen men aan Jezus vroeg waarom Hij met zondaars at, antwoordde Hij door drie gelijkenissen te vertellen.

In elk van de gelijkenissen gaat het over God Die Zich verheugt en anderen uitnodigt om zich met Hem te verheugen.

'Verblijdt u met mij' zegt de Herder, *'want Ik heb mijn schaap gevonden dat verloren was.'*

'Verblijdt u met mij' zegt de vrouw *'want ik heb de penning gevonden die ik verloren had.'*

'Wij moesten feestvieren en vrolijk zijn' zegt de vader *'want uw broer hier was dood en is leven geworden, hij was verloren en is gevonden.'*

Gods vreugde slaat over op de engelen en de heiligen voor Zijn troon.

Gods vreugde slaat over op allen die tot Zijn Koninkrijk behoren.

God verheugt Zich.

Niet omdat de problemen van de wereld opgelost zijn, niet omdat er een einde is gekomen aan alle menselijke pijn en lijden, niet omdat duizenden mensen zich hebben bekeerd en Hem nu prijzen om Zijn goedheid.

Nee, God verheugt Zich omdat één van Zijn kinderen verloren was en gevonden is.

Wij worden tot niets anders geroepen dan in te gaan tot die vreugde.

Dit is de vreugde van God, niet de vreugde die de wereld te bieden heeft.

Dit is de vreugde die opbloeit als wij een kind te midden van alle verwoesting, vernietiging en leed van de wereld naar huis zien teruglopen.

Wanneer Jezus spreekt over de wereld, is Hij heel realistisch.

Hij spreekt over oorlogen en revoluties, aardbevingen, plagen en hongersnoden, vervolgingen en martelingen, gevangenschap en verraad, haat en moord.

Er is geen enkele aanwijzing dat deze tekens van duisternis van de wereld binnen afzienbare tijd zullen verdwijnen.

Toch kan zelfs in deze duistere werkelijkheid Gods vreugde ook onze vreugde zijn; namelijk de vreugde te behoren tot het huisgezin van God.

Zijn liefde is sterker dan de dood.

Dit is het geheim van de vreugde van de heiligen.

Vreugde is het kenmerk van Gods volk op aarde.

Mensen die de vreugde van God hebben leren kennen, ontkennen de duisternis niet, maar kiezen ervoor om niet in die duisternis te leven.

Jezus beleefde de vreugde van het huis van de vader ten volle.

Hij leefde eruit. *'Al wat de Vader heeft, is het Mijne'* zegt Hij.

'Alles', daarbij hoort dus ook Gods grenzeloze vreugde.

Gods blijdschap neemt Gods verdriet niet weg.

In onze wereld sluiten vreugde en verdriet elkaar uit.

Hier 'beneden' betekent vreugde de afwezigheid van verdriet en verdriet de afwezigheid van vreugde.

Maar bij God bestaat een dergelijk onderscheid niet.

Jezus, de Zoon van God, is tegelijkertijd de Man van smarten en de Man van volkomen blijdschap.

En Jezus verlangt ernaar dat wij delen in de vreugde die Hij beleeft: *'Gelijk de Vader Mij heeft liefgehad, heb ook Ik u liefgehad; blijf in Mijn liefde. (...) Dit heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u zij en uw blijdschap vervuld worde.'*

En net als bij de twee zonen is Jezus Zelf de Vader in deze gelijkenis.

Jezus is de verloren zoon, Jezus is de thuisgebleven zoon, maar Jezus is ook de Vader.

De wachtende Vader die uitziet naar beide zonen en wil dat zij thuiskomen.

Jesaja mocht hier al van profeteren lang voordat Jezus op aarde geboren zou worden.

Jesaja beschrijft de namen van de Messias als volgt in Jesaja 9:5 *'En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad (niet raadsman!), Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.'*

Eeuwige Vader, of zoals de oude Statenvertaling het zegt: Vader der eeuwigheid.

Deze Naam is Jezus gegeven.

4 - Conclusie

En wat is dan de conclusie?

Wel, een kind blijft geen kind.

Een kind wordt een volwassene.

Een volwassene wordt een vader of moeder.

Wanneer de verloren zoon naar huis terugkeert, is het niet de bedoeling om daar voor altijd kind te blijven maar om zijn zoonschap op te eisen en zelf een vader te worden.

Christus gelijkvormig worden noemt Paulus dit in zijn brieven.

Of dat wij ons nu herkennen in de jongste zoon, of in de oudste zoon, weet goed dat je uiteindelijk geroepen bent om (als) de Vader te worden!

Je handen leggen op kinderen die thuiskomen in een gebaar van vergeving en zegening. Zonder enig vooroordeel alle mensen die tot bekering en belijdenis komen, hoe vuil, vies en smerig ze ook zijn, omarmen met Vaders onvoorwaardelijke liefde.

Dát is de roeping van deze gelijkenis voor al Gods kinderen.

Het kost veel geestelijke inspanning en strijd om zowel de jongste als de oudste zoon in ons hart tot inkeer te brengen en om beiden te laten verwelkomen in Vaders huis.

Feitelijk is het zo dat op veel terreinen in ons leven nog altijd aan het terugkeren zijn.

Maar hoe dichter we bij huis zijn, des te duidelijker wordt het, dat achter de oproep om terug te keren nog een andere oproep schuilgaat, namelijk de oproep om zelf vader te worden die welkom heet en tot feestvieren uitnodigt.

De Vaderhanden die vergeven, troosten, helen en een feestmaal aanbieden, moeten onze eigen handen worden.

Vader worden; die uitnodiging is de verrassende conclusie van de gelijkenis van de verloren zoon.

'Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is' Lukas 6:36.

De angst om getroffen te worden door de wraak en de straf van God heeft het geestelijk leven van veel mensen verlamd.

Deze verlamdende angst voor God is één van de grootste menselijke tragedies.

Het gaat er in onze geestelijke levensweg om dat we op een zeker moment alle angst voor de Vader loslaten en wel zo volledig dat het mogelijk wordt te worden zoals Hij.

Dat wil zeggen, dat wij Zijn goddelijk mededogen in ons dagelijkse leven tot uitdrukking brengen.

Hoewel wij de jongste zoon zijn en ook de oudste zoon, hoeven wij dat niet te blijven maar moeten wij vader worden.

Een vader wordt nooit vader en een moeder wordt nooit moeder zonder eerst kind te zijn geweest.

Tegelijkertijd geldt, dat elke zoon of dochter welbewust zijn of haar kinderjaren achter zich moet laten om een vader of moeder voor anderen te worden.

Waarom dan zoveel aandacht besteden aan de twee zoons, als het toch de Vader is die in het middelpunt staat en met Wie wij ons uiteindelijk moeten identificeren?

Op de een of andere manier is het wel een prettig gevoel om jezelf in een van de zoons te herkennen.

Dat geeft ons het gevoel dat wij begrepen worden.

Maar hoe voelt het om jezelf in de Vader te herkennen?

Willen wij wel zijn als de Vader?

Willen wij niet alleen vergeving ontvangen maar ook vergeving schenken?

Willen wij niet alleen welkom thuis worden geheten, maar ook anderen met open armen ontvangen?

Zowel in de kerk als in de samenleving wordt er voortdurend een heel subtiele druk op ons uitgeoefend om maar vooral een afhankelijk kind te blijven.

De kerk heeft eeuwenlang de gehoorzaamheid benadrukt op een manier dat de gelovige het moeilijk heeft om het geestelijk vaderschap op te eisen.

Ook de moderne consumptiemaatschappij moedigt ons aan om onze onvolwassen begeerten naar hartenlust te bevredigen.

Wie daagt ons uit om onszelf daarvan te bevrijden en volwassen te worden?

Proberen wij niet voortdurend te ontkomen aan de angstaanjagende taak van het vaderschap?

Misschien is de meest radicale uitspraak die Jezus ooit deed wel deze: *'Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is'* Lukas 6:36.

Jezus beschrijft Gods barmhartigheid niet alleen om ons te laten zien hoezeer God met ons bewogen is, hoezeer Hij bereid is ons de zonden te vergeven; er zit vooral een uitnodiging in, namelijk om te worden als God door anderen dezelfde barmhartigheid te betonen die Hij ons betoont.

Als de betekenis van de gelijkenis alleen maar was dat mensen zondigen en dat God vergeeft, dan zouden wij gemakkelijk kunnen denken dat onze zonden alleen maar een uitstekende gelegenheid voor God zijn om ons vergeving te tonen.

Wij zouden berusten in onze zwakheid en blijven hopen dat God de hand wel over Zijn hart zal halen om ons in Zijn huis te verwelkomen, hoeveel zonden wij ook begaan hebben.

Dat klinkt gevoelig, maar het is niet de boodschap van het evangelie.

Onze roeping is een hele andere.

Als jongste of oudste zoon zijn wij erfgenamen van onze barmhartige hemelse Vader. Niemand zegt dat zo duidelijk als Paulus in Romeinen 8:16-17 *'De Geest Zelf getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn. En als wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus; wanneer wij althans met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.'*

Inderdaad, als zoon zijn wij erfgenamen: erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus.

Als zoon en erfgenaam moeten wij de opvolgers van Vader worden.

Wij zijn bestemd om Zijn plaats over te nemen en aan anderen dezelfde barmhartigheid te schenken die de Vader ons ook betoond heeft.

Terugkeren naar de Vader betekent uiteindelijk: zelf vader worden.

Dat is de grote uitdaging.

Ingaan in het huis van de Vader houdt in dat wij het leven van de Vader tot ons leven maken en dat wij veranderd worden naar Zijn beeld.

Wij kunnen niet altijd kind blijven.

Wij moeten onze eigen handen zegenend uitstrekken en vol erbarmen andere kinderen ontvangen, ongeacht wat zij van ons vinden.

De barmhartige Vader worden is het uiteindelijke doel van het geestelijk leven.

Dat is de boodschap van de gelijkenis die Jezus ons vertelt.

Wij mogen daarbij niet vergeten in welke context Jezus deze gelijkenis vertelt.

Lukas schrijft: *'De Farizeeën en de Schriftgeleerden morden onder elkaar en zeiden: Deze Man ontvangt zondaars en eet met hen.'*

Deze critici trekken Jezus' legitimiteit in twijfel omdat Hij omgaat met zondaars.

Jezus' verweer is de gelijkenis van de verloren zoon.

Daarmee wil Hij duidelijk maken dat de God over Wie Hij spreekt een God van mededogen is, Die vol vreugde berouwvolle zondaars welkom heet in Zijn huis.

Samen eten met mensen die een slechte reputatie hebben, is daarom niet in tegenspraak met Zijn leer over God, maar geeft aan deze leer juist handen en voeten.

Als God de zondaars vergeeft, dan moeten wij die in deze God geloven, zeker hetzelfde doen.

Als God de zondaars 'welkom thuis' heet, dan moeten wij die op deze God vertrouwen, dat ook doen.

Als God barmhartig is, dan moeten wij die deze God liefhebben, ook barmhartig zijn.

De God van Wie Jezus spreekt en in wiens Naam Hij handelt, is de God van het mededogen, de God Die mensen vergeeft en aanvaardt en van ons vraagt om daaraan een voorbeeld te nemen.

Maar er is meer!

Worden als de hemelse Vader is niet slechts een belangrijk aspect van Jezus' leer, het is de kern ervan.

Hoe radicaal Jezus' woorden wel zijn, hoeveel gevraagd het wel is om te doen wat Hij zegt, wordt duidelijk als we deze gelijkenis plaatsen in het kader van Zijn algemene oproep om echte zonen en dochters van God te worden.

Zolang wij van deze wereld zijn, blijven wij onderworpen aan de competitiegeest die haar beheerst en verwachten wij te worden beloond voor al het goede wat wij doen.

Maar als wij van God zijn, Die ons onvoorwaardelijk liefheeft, dan kunnen wij ons gedragen zoals Hij.

De grote bekering waartoe Jezus ons oproept, is dat wij onze verknochtheid aan de wereld opgeven om van God te zijn.

Wanneer wij eenmaal in Gods huis zijn, als zonen en dochters van Zijn huisgezin, kunnen wij zijn zoals Hij, liefhebben als Hij, goed zijn als Hij, bewogen zijn als Hij.

Jezus is daar duidelijk in als Hij zegt: *'Heb uw vijanden lief en doe goed, en leen zonder te hopen iets terug te krijgen. Dan zal uw loon groot zijn en zult u kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goedertieren over de ondankbaren en slechten. Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is.'*⁸

---

⁸ Lucas 6:36.

Dit is de kern van het evangelie.

Wij worden opgeroepen elkaar lief te hebben zoals God ons lief heeft.

Belangrijker nog dan de context van de gelijkenis en de uitdrukkelijke leer van Jezus, is de Persoon van Jezus zelf.

Jezus is de ware Zoon van de Vader.

Wanneer wij de vader worden dan is Hij ons voorbeeld.

In Hem woont de volheid van God.

Alle kennis over God is in Hem.

Heel Gods heerlijkheid is in Hem.

Alle macht van God behoort Hem toe.

Zijn eenheid met de Vader is zo intiem en zo volledig, dat Jezus zien hetzelfde is als de Vader zien.

'Toon ons de Vader', zei Filippus, en Jezus antwoordt: 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.'⁹

Het mysterie van de verlossing is dat Gods Zoon vlees werd, zodat alle verloren kinderen Gods zoons en dochters konden worden naar het voorbeeld van Jezus de Zoon.

In dit licht krijgt de gelijkenis van de verloren zoon een geheel nieuwe dimensie.

Jezus de geliefde Zoon, verlaat het huis van Zijn Vader om de zonden van Gods opstandige kinderen op Zich te nemen en hen thuis te brengen.

Maar tegelijkertijd blijft Hij thuis, dicht bij de Vader.

Door Zijn absolute gehoorzaamheid biedt Hij genezing aan al Zijn broers en zussen die vervuld zijn met afgunst en wrok.

Zo wordt Jezus ter wille van ons zowel de jongste als de oudste zoon om ons te laten zien hoe wij kunnen worden als de Vader.

Er zijn drie wegen naar waarachtig vaderschap.

- De weg van het verdriet.
- De weg van de vergeving.
- De weg van de edelmoedigheid.

De weg van verdriet.

Misschien klinkt het vreemd, maar verdriet is een weg naar barmhartigheid.

Verdriet hebben, wil zeggen dat wij de zonden van de wereld en van onszelf ons hart laten doorboren.

Dat wij er tranen om laten. Dat wij erom wenen.

Er is geen erbarming zonder tranen; als het al geen letterlijke tranen uit onze ogen zijn, dan toch minstens tranen die opwellen uit ons hart.

---

⁹ Johannes 14:1-14.

Als wij vanuit de hartsgesteldheid van God proberen te kijken naar de ontzaglijke eigengereidheid van Zijn kinderen, naar onze wellust, onze hebzucht, onze gewelddadigheid, onze woede, onze wrok, dan kunnen wij alleen maar huilen, tranen plengen, verdrietig zijn. Kijk, mijn ziel, naar de manier waarop de ene mens de andere laat lijden. Kijk naar de mensen die samenzweren om hun medemensen kwaad te doen. Kijk naar ouders die hun kinderen mishandelen of misbruiken. Kijk naar de verkrachte vrouwen, mishandelde mannen, in de steek gelaten kinderen. Kijk naar de concentratiekampen, de gevangenis, de instellingen en de ziekenhuizen en hoor de schreeuw van de armen en geringen. Dit treuren is bidden. Er zijn in de wereld zo weinig treurenden overgebleven. Maar verdriet is de discipline van een mens die zijn hart niet toesluit voor de zonden van de wereld, die beseft dat verdriet de droeve prijs van de vrijheid is, die weet dat zonder die prijs de liefde niet kan bloeien. Dit verdriet is zeer diep, niet alleen omdat de zonden van de mensen zo groot zijn, maar ook en nog meer omdat de goddelijke liefde zo grenzeloos is. Om te worden als de Vader, Wiens enig gezag barmhartigheid is, moeten wij talloze tranen schreien. Door dat verdriet bereiden wij ons hart voor op het verwelkomen van iedereen, welke levensweg ze ook achter de rug hebben. Vanuit deze hartsgesteldheid kunnen wij iedereen vergeving schenken.

De weg van vergeving

Door voortdurend te vergeven worden wij als de Vader. Van harte vergeven is heel moeilijk, bijna onmogelijk. Jezus zei tot Zijn discipelen: 'Als uw broeder zevenmaal per dag tegen u zondigt en zevenmaal terugkomt en zegt: ik heb berouw, zult u het hem vergeven.'¹⁰ Vaak vergeven wij onder voorwaarden, we vergeven wel, maar verwachten dan toch nog verontschuldigen en excuses. Gods vergeving is echter onvoorwaardelijk. Zij komt voort uit een hart dat niets voor Zichzelf vraagt; een hart dat totaal ontledigd is van zelfzucht. Deze goddelijke vergeving moeten wij nu in de praktijk brengen. Vergeven vraagt van ons dat wij over het gewonde deel van ons hart heenstappen; het deel dat zich gekrenkt en verongelijkt voelt, dat meester van de situatie wil blijven en altijd wel enkele voorwaarden wil verbinden aan de vergeving die wij anderen schenken. Vaak moeten wij letterlijk 'klimmen' over een muur van argumenten, gevoelens en boosheid; een muur die wij optrekken tussen onszelf en al degenen van wie wij houden maar die zo vaak onze liefde niet beantwoorden. Het is een muur van trots en van verlangen die ons helpt om zelf meester van de situatie te blijven. Toch, telkens wanneer wij erin slagen over die muur heen te stappen of te klimmen, treden wij binnen in het huis van de Vader en daar bereiken wij onze naasten met een echte, barmhartige liefde..

---

¹⁰ Lucas 17:3-4.

Verdriet laat ons over die muur heen kijken en maakt ons bewust van het onmetelijk lijden waarmee de verlorenheid van de mensen gepaard gaat.

Vergeving is de weg om over die muur heen te stappen en de ander welkom te heten in ons hart, zonder daarvoor enige tegenprestatie te verlangen.

Alleen wanneer wij ons bewust zijn van het feit dat wij in de geliefde Zoon zijn, kunnen wij hen die bij ons aankloppen, welkom heten met de erbarming waarmee de Vader ons welkom heet.

De weg van edelmoedigheid.

De derde weg om te worden als de Vader is de weg van de edelmoedigheid.

In de gelijkenis geeft de Vader aan de jongste zoon bij zijn vertrek alles waar hij om vraagt.

Sterker nog, als hij volkomen blut terugkomt dan overlaadt Vader hem met geschenken.

En tot Zijn oudste zoon zegt Hij: 'Al het Mijne is van jou.'

De Vader houdt niets voor Zichzelf.

Hij geeft alles uit handen ten behoeve van Zijn zoons.

Deze Vader geeft veel meer dan men in rede kan verwachten van iemand die zo diep in intens gekrenkt wordt als Hij.

Sterker nog, Hij geeft Zichzelf weg, zonder voorbehoud.

Beide zonen zijn alles voor Hem.

De gelijkenis gaat niet over een schrandere Vader, maar over een vader wiens goedheid, liefde, vergeving, zorg, vreugde en mededogen geen einde kennen.

Om vader te worden moeten wij edelmoedig zijn als de Vader.

Evenals de Vader Zichzelf aan Zijn kinderen geeft, moeten wij onszelf aan onze broers en zussen geven.

Jezus maakt dat heel duidelijk als Hij zegt: '*Niemand heeft grotere liefde dan dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden.*'¹¹

Wij leven in een wereld vol duisternis, en die duisternis baseert haar macht en overheersing op onze gevoelens van angst, eigenbelang, hebzucht en geldingsdrang.

Dat zijn onze belangrijkste drijfveren tot overleving en zelfbehoud.

Maar als kinderen van het licht weten wij dat de volmaakte liefde alle angst uitbant.

Het is dus mogelijk om alles wat wij hebben weg te schenken aan de ander.

Als kinderen van het licht zijn wij zelfs bereid om in zekere zin martelaren te worden: mensen die met hun hele leven getuigen van de grenzeloze liefde van God.

Alles geven wordt alles winnen.

Jezus brengt deze gedachte duidelijk onder woorden: '*Wie zijn leven verliest om Mijnentwil, zal het behouden.*'

Telkens wanneer wij een stap in de richting van deze edelmoedigheid zetten, weten wij dat we op weg zijn van de angst naar de liefde.

Deze stappen zijn, zeker in het begin, heel moeilijk, omdat er zoveel emoties en gevoelens zijn die ons ervan weerhouden om ons volledig te geven.

Waarom zouden wij tijd, energie, geld en zelfs aandacht besteden aan iemand die ons beledigd heeft?

Waarom zouden wij ons leven delen met iemand die heeft laten zien dat hij geen enkel respect voor ons heeft?

---

¹¹ Joh. 15: 13-15.

Misschien zouden wij wel bereid zijn om deze persoon te vergeven, maar is het niet teveel gevraagd dat wij ons bovendien ook nog aan hem of haar geven?

Toch, degene die ons beledigd heeft, is in geestelijke zin eigenlijk onze verwante.

Hij of zij deelt mijn 'genen'.

Het woord 'gen' vinden we terug in generositeit, genialiteit, generatie en generatief.

Deze term verwijst naar het feit dat wij allen tot dezelfde soort behoren.

Generositeit is een gegeven dat voortvloeit uit het besef dat er een diepe band bestaat tussen mij en die ander.

Echte vrijgevigheid is handelen volgens de waarheid, en niet volgens het gevoel.

Verdriet, vergeving en edelmoedigheid zijn dus de drie wegen waarlangs het beeld van de Vader in ons kan groeien.

Het zijn drie aspecten van de oproep van de Vader om bij Hem thuis te zijn.

Als vader worden wij niet langer geroepen om thuis te komen zoals de jongste of de oudste zoon, maar om daar te blijven.

Om iemand te zijn naar wie andere eigenzinnige kinderen terug kunnen keren; iemand die hen met vreugde welkom zal heten.

Als vader moeten wij niet langer de behoefte hebben om rond te zwerven in het 'verre' land, niet langer de gemiste kansen van onze jeugd willen inhalen.

Als vader moeten wij weten dat onze jeugd definitief voorbij is, dat wij oud zijn en dicht bij de dood staan.

Als vader moeten wij de verantwoordelijkheid van een geestelijk volwassen mens durven dragen.

Als vader moeten wij erop durven vertrouwen dat de ware vreugde en de ware vervulling gelegen zijn in het welkom heten en het liefhebben van hen die op hun levensreis gekwetst en gewond werden, zonder daarvoor iets in ruil terug te verwachten.

Om aanspraak te maken op het geestelijk vaderschap en op het daarbij horende gezag van het mededogen, moeten wij de opstandige jongste zoon en de gebelgde oudste zoon naar voren laten komen om te buigen voor de onvoorwaardelijke, vergevende liefde van de Vader.

Wij moeten thuiskomen en vervolgens ook thuis blijven bij onze Vader.

Dan kunnen beide zoons in ons hart geleidelijk worden omgevormd tot de barmhartige Vader.

Deze transformatie brengt ons naar de vervulling van ons diepste verlangen in ons rusteloze hart, namelijk de eenwording in Christus.

*'Nu laat Gij, Heer, Uw dienstknecht gaan in vrede.'*¹²

Deze samenvatting is tot stand gekomen na enkele lezingen op de mannenconferentie in Doorn jongstleden februari 2023.

Eén deel komt uit de lezingen van Wim Grandia – predikant in de Vrije Evangelische Gemeente.

Eén deel komt uit de lezingen van Ds. Ruud van Campen – PKN predikant in Goes.

En één deel komt uit de nalatenschap van wijlen Priester Henry Nouwen^{13,14}

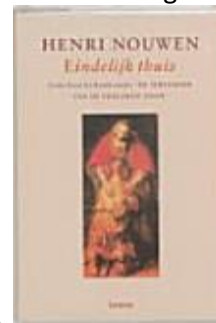
¹² Lucas 2: 29. Uitspraak van Simeon.

Het is bijzonder om te zien hoe deze drie mannen met allen een totaal verschillende achtergrond en visie toch gelijk denkend zijn over de rode draad en de kern van de gelijkenis van de verloren zoon.

Het is bijzonder om te weten dat het meest diepe onderwijs uit deze samenvatting komt van een roomse priester die door het zien van een schilderij van Rembrandt 'de thuiskomst van de zoon' ¹⁵, ¹⁶ zowel zijn Christus als ook zijn Vader mocht vinden.

Literatuur/documentatie:

- Kamp, Wilkin v.d. (2019) – *Live in love – De open armen theologie van Jezus* – Aalten: Uitg. Vrij zijn; ISBN 978-94-90254-81-0.
- Henri Nouwen (2002) – *Eindelijk thuis – Gedachten bij Rembrandts 'De terugkeer van de*

verloren zoon' – Uitg. Lannoo, 191 pag. – ISBN 9789020947748.

- *Rembrandt Bijbel*, pag. 1068b en 1072a – Uitg. R.B.S.; ISBN 90-9400722.3
- www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php en www.bobderaadt.nl/vaderkrachtcentraal.php ¹⁷

---

¹³ Henri Nouwen (2002) – *Eindelijk thuis – Gedachten bij Rembrandts 'De terugkeer van de verloren zoon'* – Uitg. Lannoo, 191 pag. – ISBN 9789020947748. https://www.nouwen.org/nl/Nouwen_thuis.htm (recensie).

¹⁴ (1932-1996; katholiek priester; hoogleraar Pastoraaltheologie aan de universiteiten van Yale en Harvard. In 1985 verliet Nouwen de academische wereld en werd in 1986 pastor van de Ark-gemeenschap in Toronto, waar hij het leven deelde met verstandelijk gehandicapte mensen).

¹⁵ De terugkeer van de verloren zoon is een schilderij van de hand van Rembrandt van Rijn. Hij schilderde het in circa 1668. Het behoort tot de collectie van de Hermitage in Sint-Petersburg. Het is het grootste schilderij dat Rembrandt in de laatste jaren van zijn leven schilderde.

¹⁶ <https://www.werkaandemuur.nl/nl/werk/Terugkeer-van-de-Verloren-Zoon-Rembrandt-van-Rijn/431864> - <https://www.statenvertaling.net/kunst/grootbeeld/370.html> .

¹⁷ Op deze website, onder deze titels/schermen staan korte notities/artikelen over het thema: 'De verloren zoon' en 'God de Vader – Abba' (de wachtende, barmhartige Vader). Bijv. in *Vaderschapskennis* nr. 11 – dec. – pag. 10; in *Vaderkracht Centraal*, nr. 10, febr. 2023 pag. 3-4.